

مقایسه فقهی، حقوقی شرط عندالمطالبه و عندالاستطاعه در مبحث مهریه

مؤلف:

روح اله فیاضی

کارشناس حقوقی و مدرس دانشگاه

سرشناسه	فیاضی، روح‌الله، ۱۳۶۰ -
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	مقایسه فقهی، حقوقی شرط عندالمطالبه و عندالاستطاعه در مبحث مهریه/ مولف روح‌الله فیاضی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات ماهواره، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۰۲ ص.
شابک	978-600-8589-27-3
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	مهر (حقوق مدنی)
موضوع	Bride price
موضوع	مهر (فقه)
موضوع	Bride price (Islamic law)
موضوع	حقوق تطبیقی
موضوع	Comparative law
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ م ۷۹۵۵ KML
رده بندی دیویی	۳۴۶/۵۵۰۱۶
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۹۱۷۸۶

نام کتاب: مقایسه فقهی، حقوقی شرط عندالمطالبه و عندالاستطاعه در مبحث مهریه

مؤلف: روح‌الله فیاضی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

ناشر: ماهواره

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۹-۲۷-۳

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی انتشارات:

تهران، م فاطمی، خ چهلستون، پ ۵۰، و ۴، تلفن: ۰۲۱۸۸۳۹۲۳۶۷، ۰۹۱۹۰۶۲۱۴۱۸

مسئولیت صحت مطالب با مؤلف می باشد.

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است.

مقدمه:

مهریه در عین حال که از نظر شرعی و قانونی از ارکان عقد نکاح دائم محسوب نمی گردد، ولی در عرف کنونی یکی از اصلی ترین مباحث نکاح قرار گرفته و تاثیر آن در شروع زندگی و ادامه آن به حدی است که نگاه همه مردم به موضوع مهریه جنبه شخصی پیدا کرده، خواسته یا ناخواسته زوج به دنبال راهی است که در موقع لزوم بتواند به استناد آن از پرداخت مهریه فرار کند و زوجه به دنبال راهی است که در صورت نیاز در جهت وصول مهریه دچار مسائل و مشکلات دادگاهی نگردد به هر تقدیر این طرز نگاه مردم و مشکلاتی که در اثر مهریه های زیاد به زندگی ها وارد شده و آمار زیاد زندانیان مهریه مسئولین سازمان ثبت را به تکاپو واداشت تا بتوانند قدمی در جهت جلوگیری از اثرات مهریه های زیاد و زندگی بهتر زوجین بردارند، در همین زمینه دستورالعمل شماره ۱/۳۴/۵۳۹۵۸ در تاریخ ۱۳۸۵/۱۱/۷ توسط ریاست محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کل کشور صادر و به دفاتر ازدواج و طلاق ابلاغ گردید، متی بخشنامه بدین شرح است: سردفتران ازدواج مکلفند در موقع اجرای صیغه عقد و ثبت واقعه ازدواج در صورتیکه زوجین در نحوه پرداخت مهریه برعندالاستطاعه مالی زوج توافق نمایند بصورت شرط ضمن عقد و نه امضای زوجین برسانند» بموجب این دستورالعمل سردفتران دفاتر رسمی ازدواج مکلف شدند، اساساً در شرط ۱۳ و ۱۴ مندرج در نکاح نامه را برای زوجین و خانواده ها تفهیم نموده تا طرفین عقد (زوجین) یکی از دو نوع مهریه یعنی عندالمطالبه یا عندالاستطاعه را بعنوان شرط ضمن عقد انتخاب نمایند و بدینوسیله فرض «عدم بودن زوج» موجود در ماده ۲ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی در خصوص مهریه تغییر کند و تعداد زندانیان مهریه کاهش یابد. ولی به نظر میرسد قرارداد شرط عندالاستطاعه در عقد نکاح اگر چه آمار زندانیان مهریه را کاهش می دهد اما وصول مهریه را از نظر حقوقی مشکل می نماید و همچنین صدور اجرائیه و وصول مهریه از طریق اجرای ثبت به واسطه مشروط بودن مهریه به استطاعت، نیز خوار واهد داشت.

به هر حال ما در این رساله سعی داریم بعد از شناخت مهریه و کارکردهای آن، شروط عندالمطالبه و عندالاستطاعه را از نظر فقهی و حقوقی بررسی و به آثار و تبعات آنها در مهریه بپردازیم تا زوجین بتوانند با آگاهی بیشتر نسبت به فلسفه وجودی مهریه و شناخت این دو شروط دست به انتخاب صحیح بزنند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	فصل اول شناخت مهریه و کارکردهای آن
۲	کلیات
۲	تبیین مفهوم مهر
۴	تاریخچه مهریه
۸	ماهیت مهریه
۹	فلسفه تشریع مهریه
۱۰	مبنای فقهی مهریه
۱۰	وجوب مهر در قرآن
۱۱	وجوب مهر در روایات
۱۲	کارکردها و آثار اقتصادی و اجتماعی مهریه
۱۲	مهریه مکمل سهم الارث زوجه
۱۲	مهریه وثیقه ای در مقابل طلاق
۱۳	مهریه بیمه اجتماعی و تامین آتیه زوجه
۱۳	مهریه مزد فعالیت های زوجه در دوران زوجیت
۱۳	موضوع، شرایط و میزان مهریه
۱۳	موضوع مهر
۱۴	شرایط مهر
۱۶	مقدار مهریه
۱۷	اقسام مهریه و شرایط آنها در فقه و قانون مدنی
۱۷	مهر المسمی
۱۸	مهر المثل
۱۹	مهر المتعه
۲۰	مهر السنه
۲۰	مفوضه المهر

۲۱	لزوم ذکر مهر در نکاح
۲۱	اقسام نکاح
۲۱	مدت مهریه
۲۲	انواع مهر از لحاظ زمان پرداخت
۲۲	مهریه حال
۲۲	مهریه مؤجل
۲۳	مهریه عندالمطالبه
۲۳	مهریه عندالاستطاعه
۲۳	حق امتناع یا حق حبس
۲۳	حق امتناع در مهر حال
۲۴	حق امتناع در مهر مؤجل
۲۴	حق امتناع در نظر فقها
۲۵	ارتباط تعیین مهر بر صحت عقد
۲۵	دین
۲۵	مفهوم و سبب دین
۲۵	اقسام دین از جهت وجود اجل در فقه
۲۶	ارکان دین
۲۷	تأجیل در دین و مهریه
۲۸	نظر فقها در مورد معلوم بودن اجل پرداخت در بیع با ثمن مؤجل
۲۸	آیا شرط عندالاستطاعه بودن مهریه نیز به معنی تأجل است؟
۳۰	عندالاستطاعه و مهلت عرفی
۳۰	معنای دین عندالاستطاعه
۳۰	التزام شوهر به پرداخت مهر
۳۰	احتمالاتی در تبیین مفهوم عندالاستطاعه
۳۰	اعسار زوج
۳۰	التزام به تادیه منوط به استطاعت زوج
۳۱	عندالاستطاعه و تعلیق تحقق مهریه
۳۱	معلق بودن اصل دین
۳۱	معلق بودن التزام به تادیه
۳۲	اعتبار مهریه عندالاستطاعه غیر متعارف
۳۲	توافق زوج بر پرداخت مهریه غیر متعارف

۳۲	عدم امکان اجراء تعهد نا متعارف
۳۲	عدم قدرت بر تسليم در تعهدات جزئی
۳۲	عدم قدرت بر تسليم در تعهدات کلی
۳۳	نظر حقوقدانان درباره قدرت تسليم به موضوع تعهد
۳۳	قدرت بر انجام تعهدی که عرفاً قابل انجام باشد
۳۳	اجرای تعهد بطور مطلق منتفی باشد
۳۴	نداشتن قصد انشاء در تعهد
۳۴	تأثير فوت مدیون بر دین مؤجل و عندالاستطاعه
۳۴	تنقیح مفهوم عندالاستطاعه
۳۶	تأثير مطالبه در لازمیت ادایه شدن دیون
۳۶	از نظر فقه
۳۸	از نظر قانون
۳۸	عندالاستطاعه مانع اجرای مهمل

فصل دوم آثار و نتایج شرط عندالمطالبه و عندالاستطاعه در مهریه

۴۱	شروط ضمن عقد ازدواج
۴۲	معنای شرط
۴۲	معنای شرط ضمن عقد
۴۳	اقسام شروط ضمن عقد
۴۵	رابطه و وابستگی شرط به عقد
۴۷	شرط پرداخت مهریه عندالمطالبه
۴۸	قدرت بر تسليم مهر در مهریه حال یا عندالمطالبه
۴۸	شرط پرداخت مهریه عندالاستطاعه
۴۸	پرداخت مهریه در زمان استطاعت
۴۸	عدم تعیین زمان استطاعت و پرداخت در شرط عندالاستطاعه
۴۹	انواع شرط عندالاستطاعه در مهریه
۴۹	عندالاستطاعه بعنوان شرط ضمن عقد
۴۹	دلیل مخالفین طرح عندالاستطاعه بودن مهریه
۵۰	دلیل موافقین طرح عندالاستطاعه بودن مهریه
۵۱	تفاوت عندالمطالبه بودن پرداخت با عندالاستطاعه بودن آن

- ۵۱ ماهیت عندالمطالبه و عندالاستطاعه بودن پرداخت
- ۵۱ بار اثبات در شرط عندالمطالبه با شرط عندالاستطاعه
- ۵۲ امکان بازداشت زوج در صورت امتناع از پرداخت
- ۵۲ نحوه مطالبه مهریه در صورتی که مهریه عندالمطالبه باشد
- ۵۳ ثبوت حکم اعسار زوج
- ۵۳ اقسام اعسار و احکام آنها
- ۵۳ معیار تقسیط مهریه در حکم اعسار نسبی
- ۵۳ انتقادات وارد بر صدور حکم اعسار توسط دادگاه ها
- ۵۳ انتقادات وارد بر قسط بندی حکم اعسار
- ۵۴ نظر فقها در مورد اعسار
- ۵۴ اعسار و مهلتات در پرداخت مهر
- ۵۵ قدرت بر تسبیم مهر در مهریه های غیر عقلایی
- ۵۵ مشکلات در وصول مهریه در صورتی که عندالاستطاعه باشد
- ۵۵ وصول مهریه عندالاستطاعه از طریق اداره اجرای اسناد رسمی
- ۵۶ وصول مهریه عندالاستطاعه از طریق تقدیم دادخواست به محاکم قضایی
- ۵۶ احتمالاتی در مورد موقعیت شرم «عندالاستطاعه» در توافق مربوط به مهریه و اشکالات وارد بر آنها
- ۵۶ به تاخیر انداختن زمان مطالبه به موجب شرم عندالاستطاعه و اشکالات آن
- ۶۰ تاکید بر بودن شرط عندالاستطاعه
- ۶۱ اسقاط حق مطالبه بموجب شرط عندالاستطاعه
- ۶۲ مسائل مورد بررسی در پرداخت مهریه بصورت عندالمطالبه و عندالاستطاعه از دیدگاه فقه و حقوق موضوعه ایران
- ۶۲ حق حبس در مهریه عندالمطالبه
- ۶۲ حق حبس در مهریه عندالاستطاعه
- ۶۵ درج شرط عندالاستطاعه در عقد نکاح برای پرداخت مهریه
- ۶۷ پذیرش حق حبس در مهریه عندالاستطاعه نقض غرض قانونگذار
- ۶۸ دلایل عدم پذیرش حق حبس در مهریه عندالاستطاعه
- ۷۱ نظریه غلط باطل بودن شرط عندالاستطاعه در پرداخت مهریه
- ۷۴ فتاوی مراجع عظام تقلید در مورد حق حبس در مهریه عندالاستطاعه
- ۷۵ فتاوی مراجع عظام تقلید در مورد مهریه عندالمطالبه پس از تقسیط شدن
- ۷۶ اختلاف دیدگاه بین حقوقدانان در مقتضای ذات بودن تمکین در عقد نکاح

۷۷	تعدیل مهریه به نرخ روز وقتی که شرط عندالاستطاعه قید شده
۷۷	رفع اختلاف بین استطاعت بالفعل واستطاعت بالقوه در مهریه عندالاستطاعه
۷۸	تضییع مهریه به نرخ روز وقتی که شرط عندالاستطاعه قید شده
۷۸	نحوه امکان مطالبه و وصول مهریه عندالاستطاعه از محل ترک زوج متوفی
۷۹	وضعیت مهریه در صورت فوت زوجه قبل از زوج
۸۰	مشکلات مهر عندالمطالبه پس از طلاق
۸۱	قسیم بودن مهریه عندالمطالبه یا عندالاستطاعه
۸۳	نتیجه گیری
۸۷	منابع

www.ketab.ir